

Polehčující okolnosti jsou uvedeny v § 46 tr. zák. pouze příkladmo a lze tudíž považovati za okolnost polehčující i pouhé částečné doznání, které, byť by se váhou nerovnilo úplnému doznání podle § 46 písm. h) tr. zák., přece v tomto případě na váhu padá, jakož i tu okolnost, že obžalovaný, nyní 54letý, byl potrestán pouze jednou a to v roce 1921 jen pro přestupek podle § 477 tr. zák. Ač proto Nejvyšší soud jako soud zrušovací nesdílí názor státního zastupitelství, že v souzeném případě nemělo býti použito § 338 tr. ř., přece odvolání státního zastupitelství vyhověl a trest obžalovanému přisouzený zvýšil, neboť trest ten jest zavinění obžalovaného, jenž zločin zprznění opakoval, úměrnějším.

Čís. 2951.

Urážka vůdců politické strany jako jednotlivců není ještě urážkou strany, leč by s urážkou vůdců byla spojena výtky, že se strana s jejich nečestnými činy stotožňuje, je sdílí, ve skutečnost uvádí a schvaluje.

Urážka na cti viněním ze zaprodání (oposiční) strany vládě a z použití peněz sebraných k určitému účelu pro účely stranické.

Pro výklad závadného článku nerozhoduje, co si pisatel myslel, nýbrž co bylo v článku skutečně projeveno.

Pro stíhací návrh ve smyslu § 46 tr. ř. není sice předepsána zvláštní forma, jež by musila býti za všech podmínek zachována, musí však z návrhu alespoň jasně vycházeti na jevo, kdo vystupuje jako soukromý obžalobce.

Korporací ve smyslu § 492 tr. zák. jest politická strana i spolek, nikoliv však obchodní a hospodářský podnik (akciová společnost).

Pro zrušovací soud je rozhodným pouze to, co bylo při hlavním přelíčení v souzené trestní věci na přetřes přivedeno; k novotám nelze v zrušovacím řízení přihlížeti.

(Rozh. ze dne 29. října 1927, Zm I 200/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnost soukromých obžalobců do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 10. února 1927, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 492 (správně 493) tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., jakož i zmateční stížnost obžalovaného do téhož rozsudku, pokud jím byl uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 492 (správně 493) tr. zák. a § 1 uv. zák. A) zamítl, pokud čelila proti výroku, osvobozujícímu obžalovaného ve příčině článku »Hochverrat?«, pokud byla podána Německou národní socialistickou stranou dělnickou, a zavrhl ji, pokud byla podána Hospodářským svazem říšské jednoty německých sdružení a Říšskou jednotou německých sdružení. Naproti tomu vyhověl v tomto směru zmateční stížnosti Adama F-a, pokud ji podal vlastním jménem, zrušil rozsudek prvního soudu v příslušné části sprostujícího výroku a věc vrátil

soudu první stolice, by ji v tomto rozsahu znovu projednal a o ní rozhodl. B) Zmateční stížnost, směřující proti výroku, sprostujícímu obžalovaného ve příčině článků »Parteitag und Generalversammlung der Deutschfreisozialen Partei- und Rechtsschutzorganisation Freigeist«, vyjmouc v tomto článku uveřejněný dopis Dra G-a zamítl, pokud byla podána Německou národní socialistickou stranou dělnickou a zavrhl, pokud byla podána Hospodářským svazem říšské jednoty německých sdružení; vyhověl v tomto směru zmateční stížnosti Adama F-a, pokud ji podal vlastním jménem, a zmateční stížnosti Říšské jednoty německých sdružení, zrušil rozsudek prvního soudu též v této části sprostujícího výroku a věc vrátil soudu první stolice, by ji v tomto rozsahu znovu projednal a o ní rozhodl. C) Zmateční stížnost, pokud ji podal Rudolf J. vlastním jménem do sprostující části ve příčině článků pod A) a B) uvedených zamítl. D) Zmateční stížnosti obžalovaného do odsuzující části rozsudku ve příčině uveřejnění dopisu Dra G-e vyhověl; tento odsuzující výrok zrušil, zároveň zrušil související výroky o trestu, o uveřejnění rozsudku, jakož i o náhradě útrat, a věc vrátil soudu první stolice, by ji v tomto rozsahu znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Kmetský soud vychází z názoru, že soukromá obžaloba byla podána toliko Hospodářským svazem říšské jednoty německých sdružení v Praze a Německou národní socialistickou stranou dělnickou a na tomto podkladě vynesl pak ve věci samé rozsudek, podle něhož I. sprostil obžalovaného Šimona S-a z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti, spáchaný prý článkem »Hochverrat?«, II. sprostil ho ve příčině pozastaveného článku »Parteitag und Generalversammlung der Deutschfreisozialen Partei- und Rechtsschutzorganisation Freigeist«, vyjmouc v tomto článku uveřejněný obsah dopisu Dra G-e, III. uznal obžalovaného vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle § 491 a 493 — v rozsudku mylně § 492 — tr. zák., spáchaným tím, že uveřejněním právě uvedeného dopisu vinil oba soukromé obžalobce z opovrhlivých vlastností a smýšlení. Než bude lze zabývat se věcným obsahem jednotlivých těchto statí, nutno především přesně vyřešiti otázku, kým vlastně byla soukromá obžaloba podána. Podle původního trestního oznámení učinil návrh na zahájení předběžného vyhledávání na straně první »Adam F., člen senátu a předseda hospodářského svazu říšské jednoty německých sdružení v Praze« a »inž. Rudolf J., poslanec, druhý předseda a jednatel německé národní socialistické strany dělnické«. Z tohoto doslovu nevyplývá jasně, zda žalují F. a J. pouze vlastním jménem či pouze jakožto zástupci jednak řečeného hospodářského svazu, jednak řečené strany dělnické, či posléze jménem vlastním jakož i jménem řečených sdružení; zajisté však nevylučuje posléze uvedenou možnost stylisace, pokud se za jménem F-a uvádí postavení jeho jako člena senátu a kromě toho jeho funkce jako předsedy hospodářského svazu a stejně u inž. Rudolfa J-a postavení jeho jako poslance a jednatele dělnické strany. Než na straně

čtvrté tohoto oznámení uvádí se pak v odstavci prvním, že pozastavenými články jsou viněni z nečestného jednání a smýšlení: a) německá národní socialistická strana dělnická, b) říšská jednota německých sdružení, jakož i c) předseda její (patrně říšské jednoty) senátor F. A v následujících odstavcích se pak zdůrazňuje, že se cítí uraženými: a) senátor F., b) členové hospodářského svazu, — čímž patrně míněn tento svaz jako souhrn svých členů, — c) německá národní socialistická strana dělnická, jejíž druhým předsedou toho času je poslanec J., a že »jmenovaní« byli svou korporací, pokud se týče stranou splnomocnění, by podali obžalobu pro urážku na cti. Z toho plyne, že trestní oznámení bylo učiněno a) senátorem Adamem F-em vlastním jménem, jinak by přece nebylo mělo smyslu zdůrazniti, že se osobně cítí uraženým, b) Adamem F-em v zastoupení říšské jednoty německých sdružení (viz odstavec první na straně čtvrté), c) Adamem F-em v zastoupení hospodářského svazu této jednoty (viz záhlaví na straně první a druhý odstavec na straně čtvrté), d) inž. Rudolfem J-em v zastoupení oné dělnické strany. Že též Rudolf J. vlastním jménem podal návrh na trestní stíhání, nelze z vývodů na straně čtvrté a páté ani jinde z návrhu č. ř. 1 jasně vyčísti. Dlužno zkoumati, pokud i spis obžalovací, jenž byl podán dne 24. prosince 1926, souhlasí s obsahem tohoto trestního oznámení. Tu vysvítá z l. č. 46 — první strana spisu obžalovacího — že záhlaví spisu obžalovacího souhlasí s doslovem a stylisací první stránky trestního oznámení; z této části, jak již zdůrazněno, nevysvítá tedy ještě jasně, zda žalují Adam F. a Rudolf J. též vlastním jménem, či pouze jménem hospodářského svazu a německé strany dělnické. Na straně páté obžalovacího spisu se však uvádí, že »soukromí obžalobcové, německá národní socialistická strana dělnická a hospodářský svaz říšské jednoty, jakož i říšská jednota německých sdružení« se cítí uraženými, a uvádí se v odůvodnění obžalovacího spisu na straně šesté a sedmé znovu, že »soukromí obžalobcové, německá národní socialistická strana dělnická, hospodářský svaz říšské jednoty a říšská jednota německých sdružení« byli viněni z nečestného jednání, a zdůrazňuje se posléze, že články obsahují těžké urážky »jednotlivců«, jakož i »sdružení osob«. Je tedy patrné podle tohoto doslovu, že i tu vystupují jako obžalobcové již v původním oznámení uvedení a) Adam F. vlastním jménem, b) též jako zástupce hospodářského svazu, c) též jako zástupce říšské jednoty německých sdružení, d) poslanec J. jako zástupce německé národní socialistické strany dělnické. Pokud nalézací soud vychází z předpokladu, že pouze hospodářský svaz a německá národní socialistická strana dělnická podaly obžalobu, nevystihuje zřejmě pravý význam věty na straně páté a šesté obžalovacího spisu, že »soukromí obžalobcové, německá národní socialistická strana dělnická a hospodářský svaz jakož i říšská jednota německých sdružení« se cítí uraženi, pokud se týče byli viněni, vykládaje si její obsah tak, jakoby zněla »soukromí obžalobcové« totiž »německá národní socialistická strana dělnická« a »hospodářský svaz«, tedy přídatkově, při čemž však přehlíží, že mezi slovy »soukromí obžalobcové« a dalšími slovy »německá národní socialistická strana dělnická« a »hospodářský svaz«, jakož i »říšská jednota německých sdružení« není

spojka »totiž«, nýbrž čárka, z čehož lze usuzovati na disjunktivní výpočet soukromých obžalobců, totiž jednak jednotlivců, jednak určitých sdružení, což také nade vši pochybnost vyplývá z věty na straně sedmé, že i »jednotlivci« byli uraženi oněmi články. Další nedůslednost napadeného rozsudku spočívá i v tom, že nepokládal říšskou jednotu německých sdružení, jež alespoň podle svého názvu nemůže býti totožnou s hospodářským svazem této jednoty, za soukromou obžalobkyni. Pokud soud nepřiznal vlastnost soukromého obžalobce poslanci Rudolfu J-ovi pro jeho osobu, nesouhlasí ovšem tento názor s doslovem spisu obžalovacího, není však jinak vadný z toho důvodu, že, jak dovozeno, nevyplývá z původního trestního oznámení s potřebnou jasností a přesností, že i poslanec J. vystupuje vlastním jménem jako soukromý obžalobce, kdežto jeho, teprve ve spisu obžalovacím objevující se prohlášení jest opožděno podle předpisu § 530 tr. zák. Ježto i konečný návrh při hlavním přelíčení zní v ten smysl, že zástupce soukromého obžalobce (správně soukromých obžalobců) opakuje v soukromé obžalobě — tedy pod l. č. 46 a násl. — učiněné návrhy, sluší dosavadní úvahy shrnouti v konečný závěr, že soukromá obžaloba byla podána včas a) senátorem Adamem F-em vlastním jménem, b) říšskou jednotou německých sdružení, c) hospodářským svazem této jednoty, d) poslancem Rudolfem J-em, jakožto zástupcem německé národní socialistické strany dělnické. Z těchto zásad dlužno vycházeti i při zkoumání jednotlivých bodů zmateční stížnosti. Při zrušovacím líčení prohlásil zástupce soukromých obžalobců, že říšská jednota německých sdružení nepodala ani obžaloby ani zmateční stížnosti; než z obsahu spisů vychází najevo, že říšská jednota vedle hospodářského svazu této jednoty vystupovala zvlášť jako soukromá obžalobkyně a že podala též zvlášť zmateční stížnost, takže nebylo lze hleděti k tomuto prohlášení právního zástupce, jež jest v rozporu s obsahem spisů.

A) Stížnost soukromých obžalobců napadá především výrok I. napadeného rozsudku, podle něhož byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro článek nadepsaný »Hochverrat?« z úvahy, že na konci tohoto článku jest obsažena urážka »vůdců německých národních socialistů«, že však nelze nalézti místa, podle něhož by žalující organizace, hospodářský svaz říšské jednoty a německá národní socialistická strana dělnická, jako takové byly uraženy. Výrok ten napadá stížnost především výtkou, že pro napadení vůdců může žalovati jediné sama strana, jejíž vůdcové byli uraženi, poněvadž označení »vůdce« je příliš neurčitým, by bylo lze posuzovati, které osoby (parlamentární zástupcové strany, či i vůdcové, nejsoucí parlamentárníky, jako na příklad tajemníci strany) mohou vlastně jako obžalobci vystupovati, takže pouze strana, v níž jsou sdružení i všichni činitelé, jež lze pokládati za vůdce, je k soukromé obžalobě oprávněna, to tím spíše, poněvadž i sama strana je zároveň uražena, když se tvrdí, že její vůdcové jsou nečestní. S názorem stížnosti nelze souhlasiti. Dlužno přesně rozlišovati mezi stranou a jednotlivci. Vysloví-li se urážka proti jejím vůdcům jako jednotlivcům, není tím ještě řečeno, že sama strana jest špatná a nečestná. Mohla by se pouze tehda pojímati urážka v tom smyslu, kdyby se s urážkou vůdců spojovala

výtka, že se strana s jejich nečestnými činy stotožňuje, je sdílí, ve skutku, že tu jde o »kritiku, nepřekročující meze přípustnosti, a obvyklou dřevoval, stížnost sama netvrdí, a proto nutno souhlasiti s názorem soudu první stolice, že, pokud se urážlivý útok vztahoval jediné a výlučně na vůdce jako jednotlivce, jsou jediné tito vůdcové pro svou osobu k soukromé obžalobě oprávněni. Kteří z nich mohou podati soukromou obžalobu, kteří z nich se mohou obávat, že by podle povšechného označení »vůdci« mohli býti třetími osobami pokládáni právě za ony osoby, jichž se urážlivý útok týká, jest úkolem zvláštního skutkového uvažování nalézacího soudu. Žádným způsobem nelze straně jako takové, když jí nebyla vytknuta nečestnost, přiznati právo podati soukromou obžalobu. Zmateční stížnost, pokud bere touto námitkou v odpor napadený výrok jménem německé národní socialistické strany dělnické, není proto odůvodněna a bylo jí zamítnouti podle prvního odstavce § 288 tr. ř. Druhý soukromý obžalobce, hospodářský svaz říšské jednoty německých sdružení, podle vývodů stížnosti tento výrok nenapadá a neprovádí vlastně ohlášenou zmateční stížnost, pročez jeho zmateční stížnost bylo zavrhnouti přihlížejíc k předpisu § 1 čís. 2 novely k trestnímu řádu jako neprovedenou. Naproti tomu jest odůvodněna druhá, Adamem F-em osobně uplatňovaná námitka zmateční stížnosti, že soud vychází z mylného předpokladu, sprostiv obžalovaného z obžaloby ve příčině článku I. úplně, ježto obžaloba byla podána pouze hospodářským svazem a německou národní socialistickou stranou dělnickou. Jak již dovozeno, podal obžalobu též senátor Adam F. vlastním jménem a bude proto věcí soudu kmetského, by s tohoto hlediska znovu věc projednal, zkoumaje při tom, zda článek a obzvláště jeho konečná věta obsahuje po stránce objektivní i subjektivní urážlivý útok na čest senátora F-a. Podle těchto úvah je osvobozující výrok pravoplatným, pokud byl sprostěn obžalovaný z obžaloby, že článkem I. urazil hospodářský svaz říšské jednoty německých sdružení a německou národní socialistickou stranu dělnickou. Naproti tomu bude třeba, by nalézací soud nově projednal tuto věc potud, pokud svým výrokem nevyřídil Adamem F-em vlastním jménem v příčině tohoto článku včas podanou soukromou obžalobu. Říšská jednota německých sdružení tento osvobozující výrok vůbec nenapadla a bylo proto v tomto směru i její všeobecně ohlášenou zmateční stížnost zavrhnouti podle § 1 čís. 2 novely.

B) Napadený rozsudek správně uvádí soukromou obžalobou pozastavená místa článku ze dne 28. dubna 1926 »Parteitag und Generalversammlung der Deutschfreisozialen Partei- und Rechtsschutzorganisation Freigeist«, že se totiž článek zabývá darem 800.000 Kč, který prý učinila vláda v roce 1922 nebo 1923 říšské jednotě německých sdružení, o kterém prý předseda senátor F. dosud mlčel, a který jen jiným způsobem se stal veřejně známým, a obsahuje pak poznámku, že takovou vázaností a takovým prodáním strany vládě přirozeně je vyloučeno, vystupovati s důrazem a bez zaujatosti za vlastní národ. Tuto část soukromé obžaloby odbývá nalézací soud jedinou větou, znějící v ten smysl, že »nehledíc k tomu, že toto místo článku ani výslovně ani jiným poznatelným způsobem soukromé obžalobce nijak neobviňuje a, že také ani

říšská jednota německých svazů — správně sdružení — ani senátor F. vlastním jménem a posléze ani ony osoby, které případně německou národní socialistickou stranu dělnickou podle mínění pisatele článku vládě prý prodaly, nepodaly soukromé obžaloby, nemůže v tomto článku býti spatřováno překročení hranic dovolené kritiky, jak v politickém životě jest obvyklá a nutná.« Tento výrok napadá zmateční stížnost především výtkou nejasnosti, ježto podle doslovu oné věty, počínající slovy »nehledíc k tomu . . .« není patrné, zda byl obžalovaný osvobozen pro nedostatek soukromé obžaloby, či pro nedostatek objektivní skutkové podstaty přechinu proti bezpečnosti cti. Než s ohledem na vyložené již stanovisko nalézacího soudu, že jako soukromí obžalobci vystupovaly pouze hospodářský svaz říšské jednoty německých sdružení a německá národní socialistická strana dělnická, nemůže býti pochybnosti o tom, že soud sprošťuje obžalovaného ze dvojí úvahy, a) především proto, že se tyto útoky podle svého doslovu ani výslovně ani jinak poznatelným způsobem nemohou vztahovati na hospodářský svaz ani na řečenou dělnickou stranu, nýbrž spíše na říšskou jednotu německých sdružení a na senátora F-a, po případě i na jiné osoby, které prý prodaly dělnickou stranu vládě, jimiž však soukromá obžaloba podle názoru prvního soudu podána nebyla, b) dále však i z úvahy, že článek neobsahuje než kritiku, nepřekračující meze přípustnosti, jež v politickém životě jest potřebná a obvyklá. Vadou nejasnosti s hlediska stížnosti uplatňované není tedy tento výrok stížen. Naproti tomu dlužno přisvědčiti dalším výtkám zmateční stížnosti. Není především správným, že říšská jednota německých sdružení a senátor Adam F. nepodali vlastním jménem soukromou obžalobu. Tato otázka byla již v úvodu tohoto rozhodnutí obšírně probrána a bylo zdůrazněno, že obžalobu včas podali, a že opačný názor soudu spočívá na omylu. Co do těchto dvou soukromých obžalobců nebyla tedy dosud obžaloba napadeným rozsudkem vyřízena. Je proto třeba, i v příčině druhé části osvobozujícího výroku zmateční stížnosti vyhověti z důvodu, že i další úvahy rozsudku, týkající se přípustné kritiky, neobstojí před zákonem. Právem stížnost zdůrazňuje, že výtka, že německá národní socialistická strana dělnická, strana to opoziční, byla za dar 800.000 Kč vládě prodána, zahrnuje v sobě vinění z činu zavržitelného. Nemůže býti pochybným, že přechod do jiného politického tábora a převedení strany politické do něho je ovšem myslitelným a zajisté i nezávadným, stalo-li se to v pevném přesvědčení a v dobré víře, že za změněných politických poměrů prospívá zájmům strany a jejích příslušníkům změna dosavadní její politiky. Změna tato musí tedy býti důsledkem svědomitého uvažování celé politické situace a výronem mravního přesvědčení, že to, co se nového podniká, skutečně a jedině může sloužiti dobru strany. Nastal-li však takový obrat ve smýšlení a v důsledcích toho i obrat v samé straně, — její »prodej« — následkem subvence, poskytnutého daru, tudíž pro mrzký zisk peněžitý, nutno v takovém jednání spatřovati čin nečestný a nemravný, který podle všeobecných mravních hledisek je způsobitelný, uvéstí dotyčného činitele v opovržení a snížení ho v obecném mínění. Vysloví-li se takové obvinění o jednotlivci neb o sdružení, je nade vše pochybnost jasno, že se tím podniká útok s ohledem na ustanovení § 488

tr. zák. cti jiného se dotýkající. Je proto zřejmě právně mylným výrok jež by musila za všech podmínek býti zachována; tolik jest však jisto, a potřebnou v politickém životě». Vždyť se touto větou přímo vyslovuje názor, že v politickém životě je přípustno, potřebno a obvyklo, vinití soupeře křivě z úplatností nejnižšího stupně, ze zrady vlastního národa, z prodeje vlastní strany atd. Z výroku napadeného rozsudku nelze pro jeho stručnost a nejasnost ani seznati, zda chtěl tu snad soud vyjádřiti názor, že jde o kritiku s hlediska § 4 tiskové novely beztrestnou, stavší se totiž proto, by byly chráněny veřejné zájmy a především takové zájmy, a to za okolností, za nichž tvrzení zprávy mohlo býti důvodně považováno za pravdivé. Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti, pokud jí říšská jednota německých sdružení jakož i Adam F. vlastním jménem napadají sprostující výrok, a bude na soudu kmetském, by i tu zkoumal, pokud uvedenou částkou článku II. bylo ublíženo po stránce objektivní i subjektivní těmto dvěma dosud neprávem opomenutým soukromým obžalobcům. Při tom bude na soudu kmetském, by se též zabýval podrobněji výtkou, že prý senátor F. dosud zamlčel tuto subvenci a že se stala toliko jiným způsobem veřejně známou. Podle vývodů zmateční stížnosti napadá tento osvobozující výrok posléze i německá národní socialistická strana dělnická, opírajíc se jediné o skutečnost, že obžalovaný sám ve své obhajobě prohlásil, že chtěl tuto stranu samotnou a netoliko její vůdce vinití ze zrady vlastního národa. Této věty v protokole o hlavním přelíčení není, nýbrž udal podle zápisu tohoto protokolu obžalovaný toliko, že »usuzoval na zradu německé národní socialistické strany dělníků na německém národu . . .« Než, i kdyby to byl prohlásil, nerozhoduje to, co si snad při uveřejnění pozastaveného článku myslel, nýbrž co v článku skutečně bylo projevováno, a tu nelze upříti správnost názoru prvního soudu, jenž, hodnotě podle volného uvažování obsah článku, dospěl při této skutkově zjišťovací činnosti k přesvědčení, že ona stať článku II. neobsahuje útok namířený na řečenou stranu samotnou, neboť příslušná stať článku neposkytuje opory pro opačný závěr; netvrdí se nic, co by poukazovalo k tomu, že se strana dala zaprodati; že o tom věděla; s tím souhlasila; naopak jde tu zřejmě o útok proto osobě, která prý prodala stranu vládě za dar 800.000 Kč. Ježto zmateční stížnost v této příčině neuplatňuje ani konkrétních formálních vad tohoto výroku, bylo stížnost německé národní socialistické strany dělnické zavrhnouti jako nedůvodnou. Stal se tedy sprostující výrok II. pravoplatným co do právě zmíněné strany dělnické z úvah předeslaných; co do hospodářského svazu říšské jednoty německých sdružení pak proto, že z provedení zmateční stížnosti není vůbec patrno, že by i tento svaz napadl tento osvobozující výrok (§ 1 čís. 2 novely k tr. ř.). Naproti tomu bude na soudu kmetském, by znovu projednal a rozhodl věc, pokud vychází z mylného předpokladu, že Adam F. vlastním jménem a říšská jednota německých sdružení nepodali soukromou obžalobu ve příčině článku II.

C) V této souvislosti sluší posléze zaujati stanovisko ke zmateční stížnosti, pokud byla podána i poslancem Rudolffem J-em vlastním jménem. Jak již naznačeno, podal poslanec J. sice vlastním jménem spis obžalovací, nepodal však podle § 46 tr. ř. stíhací návrh v šestinedělní lhůtě

§ 530 tr. zák. Pro tento návrh není ovšem předepsána zvláštní forma, jež by musila za všech podmínek býti zachována; tolik jest však jisto, že z návrhu musí alespoň jasně vycházeti na jevo, kdo vystupuje jako soukromý obžalobce; a tu, jak již dovozeno, neposkytuje obsah záhlaví na prvé stránce trestního oznámení potřebného vysvětlení, zda žaluje J. vlastním jménem a jako zástupce německé národní socialistické strany dělnické; naproti tomu však další obsah tohoto podání na straně čtvrté a páté, v němž se uvádí, kdo všechno se pozastaveným článkem cítí uraženým, neuvádí se však poslanec J. osobně, vylučuje, že by tento skutečně též vlastním jménem jako soukromý obžalobce byl vystupoval. Pokud je tedy podávána a prováděna nyní zmateční stížnost i jeho jménem, bylo ji zamítnouti již z toho důvodu, že by se nemohla nikdy setkat s úspěchem, poněvadž osobně včas nepodal návrhu stíhacího.

D) Výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti, spáchaným tím, že uveřejnil dopis Dra G-e ze dne 1. února 1926, opírá se o úvahu, že se v tomto dopisu tvrdí, že byla svého času uspořádána sbírka ve prospěch odbouraných státních zaměstnanců a že z výtěžku této sbírky bylo upotřebeno 42.000 Kč pro hospodářský svaz říšské jednoty německých sdružení a 10.000 Kč pro svaz německých dělníků v M. Š., a že jest hospodářský svaz označován jako »famosní« a celý postup nazýván »svinstvem«. Soud projevuje názor, že použití částí těchto sbírek 42.000 Kč a 10.000 Kč k oněm účelům, na němž se prý německá národní socialistická strana dělnická usnesla a jež též provedla, nemůže již proto, že byly určeny pro odbourané státní zaměstnance, býti nazýváno »svinstvem«, protože 52.000 Kč, kdyby byly rozděleny mezi odbourané státní zaměstnance, nebylo by jednotlivcům z nich hledíc na jich množství ani z daleka pomůženo, a použitím onoho peníze ve smyslu usnesení mohlo býti zajisté nepřímo a snad i lépe dosaženo účelu sbírky; při nejmenším však nelze straně, která se usnesla na tomto použití, a hospodářskému svazu, jenž přijal dotýčný peníz, vytýkati sobecké nebo dokonce nepočetné jednání a tudíž ani »svinstvo«. Právem vytýká zmateční stížnost obžalovaného S-a tomuto výroku zmatečnost s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř., poukazujíc k tomu, že nalézací soud neposuzoval celou věc s hlediska oněch osob, od nichž pocházely peníze, jež byly dány pouze k určitému účelu, avšak k účelu tomu nebylo jich použito. Soud pochybil, zkoumaje věc, o níž tu jde, toliko jednostranně se stanoviska sběratele, jenž — jak alespoň podle kusých, dílem přímo nesrozumitelných úvah rozsudku nutno asi za to míti, — seznáv, že 52.000 Kč všem odbouraným státním zaměstnancům nemůže býti pomůženo, raději žádnému z nich nedal nic, nýbrž sebraných peněz použil k účelu zcela jinému, poukázav jej z největší části hospodářskému svazu říšské jednoty německých sdružení a zbytek 10.000 Kč zjevně podobnému svazu v Š. Rozhodným není, zda pořadatel sbírky pokládal pro svou osobu sebrané peníze za dostatečné k účelnému podpoření státních zaměstnanců a zda shledal pak použití peněz k jinému účelu, patrně jemu snad hovícímu a jemu se zamlouvajícímu, za použití účelné, nýbrž jádro věci spočívá v tom, zda dárci věnovali onen ve svém celku nikterak nepatrný peníz za předpokladu, že ho bude použito ku zlepšení hospo-

dárské situace odbouraných státních zaměstnanců a zda nebylo snad proti těmto dárcům svémocí, podle povšechných hledisek mravních nečestnou, když jimi darované peníze byly pravému účelu odňaty a zcela jinak použity bez jejich výslovného neb alespoň důvodně předpokládáního souhlasu. Nemělo zůstatí nepovšimnuto, zda snad nebylo na místě před použitím peněz k jinému účelu, pokud se týče před jejich přijetím, dotazem na dárce, alespoň, pokud jména jejich byla známa a pokud snad šlo o dary číselně vyšší, nebo vůbec jiným vhodným způsobem (provoláním ve veřejném tisku a podobně) si zabezpečiti jejich souhlas k tomu a zjistiti, zda odpovídá jejím intencím, zda nenamítají alespoň nic proti tomu, by jimi darovaných peněz bylo použito odchylně od jejich původního určení k onomu jinému účelu, na němž se sběratelé usnesli. Při správném posuzování měla a musila věc s těchto hledisek býti zkoumána a spočívá proto výrok soudu na mylném právním pojetí zákona, pokud tak neučinil. Nikterak neprávem poukazuje dále stížnost k tomu, že nebylo uvažováno, zda nemohlo býti pomozeno oněmi penězi alespoň několika odbouraným státním zaměstnancům. Nelze skutečně z napadeného rozsudku seznati, zda nebylo lze vyhověti účelům, ku kterým byly peníze sbírány, a předpokladům, za kterých byly darovány, v intencích dárců lépe tím způsobem, že by se alespoň některým státním zaměstnancům bylo dostalo oněch darů, a nelze dobře porozuměti větě důvodů rozsudečných, že použitím oněch peněz ve smyslu usnesení — roz. řečené strany dělnické — »zajisté nepřímou a snad i lépe účelu sbírky mohlo býti dosaženo«. Příčinný vztah mezi použitím sbírky pro řečené dva svazy dělnické a pomoci, poskytnutou takto prý »lépe nebo nepřímou« odbouraným státním zaměstnancům, je prostě nepoznatelným a neposkytují v tomto směru rozsudkové důvody žádoucího vysvětlení. Pokud soud neuvažoval o všech tuto naznačených okolnostech, sluší jeho odsuzující výrok označiti za právně pochybený, ježto si náležitě neuvědomil vše, co důležitě pro pojem urážky na cti, hlavně s hlediska § 488 tr. zák. Bylo proto zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti, napadený výrok III. s výroky s ním souvisejícími zrušiti jako zmatečné a vrátiti věc soudu první stolice, by ji v tomto rozsahu znova projednal a o ní rozhodl. Ostatními vývody zmateční stížnosti obžalovaného netřeba se dále obírat, neboť, pokud jde o formální výtky čís. 4 a 5 § 281 tr. ř., staly se bezpředmětnými zrušením odsuzujícího výroku a nelze ostatně, co se týče výtky podle čís. 4 § 281 tr. ř., předbíhati volnému uvažování soudu první stolice, jemuž byla věc přikázána k novému projednání.

Pokud v odvodním spise žalující strana tvrdí, že obvinění v uveřejněném dopise není správným, že sebraných peněz nebylo použito k jiným účelům, v dopise tvrzeným, a v této souvislosti se dovolává obsahu jiných trestních spisů, je jí zůstaveno, by dotyčné důkazní návrhy uplatnila vhodným způsobem v novém řízení; zrušovací soud, pro nějž je rozhodným pouze to, co bylo při hlavním přelíčení v této věci na přetřes přivedeno, nemůže k novotám v řízení zrušovacím přihlížeti. K těmto vývodům sluší poznamenati ještě toto: Rozsudek jest i při odsuzujícím výroku III. na stanovisku, že soukromá obžaloba byla po-

clána hospodářským svazem říšské jednoty německých sdružení a německou národní socialistickou stranou dělnickou; pouze pro urážku těchto dvou soukromých obžalobců byl obžalovaný uznán vinným a, jelikož ve zmateční stížnosti soukromých obžalobců není vývodů, podle nichž by byl tento výrok napadán proto, že nebylo uznáno na vinu i pro urážku na cti, spáchanou na Adamu F-ovi pro jeho osobu, ani na říšské jednotě německých sdružení, bude se také v novém řízení kmetskému soudu zabývatí toliko otázkou, zda jest obsahem dopisu naplněna skutková podstata přečinu proti bezpečnosti cti, směřující proti hospodářskému svazu říšské jednoty německých sdružení a proti německé národní socialistické straně dělnické. Pokud by pak soud dospěl k názoru, že jde o takovouto urážku, bude mu dále uvažovati o otázce dosud neřešené, zda je řečený hospodářský svaz vůbec zákonem uznanou korporací ve smyslu § 492 tr. zák. V tomto směru neposkytují spisy opory pro to, o jaké sdružení tu vlastně jde; zda je to spolek zákonem uznáný, či podnik hospodářský a pod., což vše bude třeba bezpečně zjistiti, neboť nelze pominouti judikaturu nejvyššího soudu z posledních let, podle níž ovšem spolkům (podle zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák.) byla přiznána vlastnost korporace ve smyslu § 492 tr. zák., — viz rozh. čís. 2603 sb. n. s., — kdežto co do obchodních a hospodářských podniků (na př. akciových společností) byla otázka ta rozhodnutími čís. 2129 a 2131 sb. n. s. vyřešena záporně. Obdobně bude nalézacímu soudu zkoumati otázku právní povahy říšské jednoty německých sdružení s hlediska § 492 tr. zák. v případě pod B) uvedeném.

Čís. 2952.

Skutková podstata zločinu podle § 2 zákona na ochranu republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.) nepředpokládá, že by ihned po činu musily následky (úklady o republiku a ohrožení bezpečnosti státu) nastati v rozsahu pro každého hned patrném; stačí, když jednání je způsobilé, přivoditi možnost výsledku i pozvolna a v budoucnu a ohroziti tak bezpečnost státu.

Spadá sem sbratřování komunistické mládeže v Československé republice s cizí zahraniční vojenskou mocí (věnování praporu části rudé armády).

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1927, Zm II 309/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 26. dubna 1927, pokud jím byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro zločin přípravy úkladů o republiku ve smyslu § 2 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek ve výroku sprostňujícím obžalované z obžaloby pro zločin podle § 2 zákona na ochranu republiky, jakož i ve výroku o trestu obžalovaného Karla S-a a ve výroci s tím souvisejících a uznal obžalované vinnými, že se